

Motion till riksdagen 2019/20:1968

av Joar Forssell (L)

Förkorta föräldraförsäkringen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att förkorta föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Föräldraförsäkringen i dess nuvarande form är en av Sveriges värsta kvinnofällor. Den är överdrivet lång och håller kvinnor borta från arbetsmarknaden, och det ojämna uttaget mellan mammor och pappor cementerar ojämställdhet. Dessutom är den orimligt dyr. Det är hög tid att föräldraförsäkringen både kortas och individualiseras.

Kvinnor tjänar under en livstid i snitt tre miljoner mindre än män och har i regel mycket sämre pensioner. Dessa skillnader beror på många saker. Men för många kvinnor börjar den utvecklingen när de skaffar barn, för att de flesta kvinnor då börjar jobba mindre och tillbringar mer tid hemma. I dag kan 10 av 16 månaders betald föräldraledighet överföras fritt från en förälder till den andra, och de flesta föräldrar väljer att göra just det. Mammor tar i dag ut i genomsnitt 15,3 månaders föräldraledighet på hel- och deltid, medan papporna i genomsnitt tar ut 3,8 månader. När föräldraförsäkringen infördes 1974 var ambitionen att den skulle hjälpa kvinnor ut på arbetsmarknaden. Det ojämna uttaget gör att effekten blir den motsatta.

Ett problem med föräldraförsäkringen är att den är oproportionerligt ”generös” – 16 månader per barn som kan tas ut fram till dess att barnet har fyllt åtta. Det utgör en lång period där kvinnor kan jobba deltid med statlig ersättning. Det blir också ohållbart dyrt med tanke på att det kommer att bli allt svårare att hålla välfärdsstaten flytande. Därför borde föräldraförsäkringen kortas från 16 till 12 månader, med kravet att 80 procent av föräldrapenningen ska användas fram till dess att barnet fyller två år. Enligt uträkningar från riksdagens utredningstjänst skulle det stärka de offentliga finanserna med 11,8 miljarder. De kommunala kostnaderna för barnomsorg kan uppskattas öka med 4,5 miljarder, vilket därmed innebär ett kraftigt minskat skatteskövlande av våra plånböcker.

Självklart ska staten stötta föräldrar i att kombinera arbete och familjeliv. Men när ett bidrag så tydligt cementerar ojämställdhet och motverkar snarare än uppfyller ambitionen om att öka kvinnors sysselsättning är det dags för en förändring.

Joar Forssell (L)